

HANDLINGSPLAN FÖR LIFE SCIENCE

FÖR ETT KONKURRENSKRAFTIGARE SVERIGE

ÖVERSIKT

#01

FORSKNING OCH UTVECKLING

Sverige är en forskningsnation med stolta traditioner och Life Science har länge varit ett av våra starkaste områden. Privata företag och organisationer står för den största delen av forskningsinvesteringarna. Men de senaste decennierna har positionen urholkats av bland annat en kraftig nedgång i antalet kliniska studier. Sjukvårdens minskade möjlighet för att ägna tid åt sådan forskning är ett av flera problemområden. Det behövs tydligare incitament för akademi och företag inom Life Science att gemensamt forska fram den kunskap och de idéer som leder fram till nästa generations behandlingar och produkter.

Sverige behöver ett kontinuerligt och konsekvent arbete för att hantera den knivskarpa internationella konkurrensen inom Life Science.

VÅRA FÖRSLAG ÄR:

- Tillgängliggör forskningsinfrastrukturen för aktörer utanför akademien
- Premiera rörlighet vid rekrytering och befordran
- Förstärk incitamenten för näringsliv och akademi att gemensamt ta fram innovationer
- Återgå till fördelning av forskningsanslag efter kvalitets- samt samverkansindikatorer
- Tag ett nationellt omtag kring företagsfinansierade kliniska studier
- Strategisk samordning för ökade medel från EU:s forskningsprogram till Sverige

#02

INTRODUKTION AV INNOVATIVA BEHANDLINGSMETODER

Handen på hjärtat – är Sverige ett land som internationella aktörer söker sig till för att ta del av det senaste inom modern sjukvård? Är det här som nya läkemedel, medicintekniska produkter och behandlingsmetoder snabbt kommer patienterna till del, jämnt och på bred front? Eller har vi blivit ett land där välinformerade patienter börjar söka sig bort och där företag lanserar sina innovativa produkter och läkemedel allt senare? Bilden är inte entydig – variationen mellan både terapiområden och landsändar är stor, men tyvärr finns det alltför många exempel på bristande innovationsvänlighet. Det är inte acceptabelt för ett land som har alla möjligheter att gå i bräschen för världens utveckling, *vi måste hitta nya vägar där behoven möter lösningar och där företag naturligt samarbetar med vården.*

VÅRA FÖRSLAG ÄR:

- Förbättrad samverkan kring världens utmaningar
- Nytt uppdrag för tidig introduktion av nya, effektiva behandlingsmetoder
- Förbättra spridningen av effektiva behandlingsmetoder
- Dela risk genom att utveckla nya betalningsmodeller för innovationer
- Utveckla upphandling till ett strategiskt verktyg för innovation
- Ta vara på tiden efter ett EMA-godkännande genom preliminär prissättning
- Digitalisera vården

#03

SVERIGE SOM FÖRSTAHANDSVAL VID INVESTERINGAR OCH ETABLERINGAR

Faktum är att Sverige redan har mycket av det som krävs för att bli ett riktigt attraktivt land för Life Science-investeringar och etableringar av produktionsanläggningar, FoU, huvudkontor och marknadsbolag. Men det är den samlade prestationen som räknas då vår konkurrenskraft synas i sömmarna. Då krävs det att vi tar några kliv till. Och vi behöver bli bättre på att synliggöra våra styrkor utåt.

Gör Sverige till ett förstahandsval när investerings- och etableringsbeslut fattas.

DETTA KAN GÖRAS GENOM ATT:

- Säkra internationellt konkurrenskraftiga företagsskatter
- Förstärk investerings- och etableringsfrämjandet
- Säkra ett fortsatt starkt exportfrämjande
- Öppenhet för internationella samarbeten
- Utforma attraktiva och relevanta utbildningar
- Underlätta för en anpassad kompetensutveckling

INLEDNING

Fyra år har gått sedan de tre branschorganisationerna LIF, SwedenBio och Swedish Medtech tog fram en gemensam handlingsplan för Life Science, med fokus på åtgärder som ska göra Sverige konkurrenskraftigt. När vi nu gör ett nytag tillsammans kan vi konstatera att mycket har rört sig framåt. Vi har exempel på myndighetsprocesser och regelverk som blivit enklare. En översyn av det statliga riskkapitalet har genomförts. Steg har tagits i rätt riktning gällande personaloptioner. Öppna innovationsmiljöer har etablerats. Vi har fortfarande ingen Life Science-minister i Sveriges regering men väl ett Life Science-kontor, vilket är välkommet och nödvändigt för samordning av det fortsatta arbetet.

Det finns också sådant som knappt rört sig alls. Och styrkeområden där våra fördelar i en knivskarp internationell konkurrens riskerar att glida oss ur händerna om vi inte agerar. Vi ser samtidigt nya möjligheter inom räckhåll. Med de åtgärdsförslag som presenteras i denna handlingsplan skulle vi kunna förstärka vår position som en av de ledande Life Science-nationerna i världen.

Behovet av att ständigt se över och förbättra de villkor som Life Science i Sverige verkar inom speglar hur dynamisk branschen är, med ständigt nya banbrytande upptäckter och innovationer som kan komma samhället till del om vi lyckas skapa de rätta förutsättningarna.

Med handlingsplanen vänder vi oss främst till beslutsfattare inom riksdag och regering. Men också till myndigheter, universitetsledningar, landsting och inte minst till oss själva – näringslivet. Det finns steg att ta för alla dessa aktörer.

När vi samlar oss kring möjligheterna når vi långt.

ANNA LEFEVRE
VD SWEDISH MEDTECH

JONAS EKSTRAND
VD SWEDENBIO

ANDERS BLANCK
VD LIF

SOFIA MEDIN
CHEFSSTRATEG SWEDISH MEDTECH

HELENA STRIGÅRD
POLICYCHEF OCH VICE VD SWEDENBIO

JONAS VIKMAN
SAMHÄLLSPOLITISK CHEF LIF

TOTALT ANSTÄLLER LIFE SCIENCE-BRANSCHEN

42 000

LIFE SCIENCE-SEKTORN
EXPORTERAR TILL ETT VÄRDE AV

95 MDKR

ANDEL SVENSKA PATENTANSÖKNINGAR INOM
LIFE SCIENCE-OMRÅDET, INLÄMNAD TILL EPO 2017.

15%

FAKTA

- Totalt anställer Life Science-branschen 42 000 personer.¹
- Av de anställda i Life Science-industrin 2015 är hälften kvinnor. Fördelningen mellan kvinnor och män har legat relativt stabil under de senaste tio åren.
- Life Science-sektorn exporterar varor till ett värde av cirka 95 miljarder kronor (2017).
- Företagsfinansierade investeringar i medicinsk forskning i Sverige uppgår till 10,3 miljarder kronor, därtill kommer forskning inom mediceinteknik och närliggande forskning.
- 650 pågående företagsfinansierade kliniska studier genomförs i Sverige.
- Sverige hamnar återkommande i topp på listan över de länder som lämnar in flest patentansökningar och under 2017 var ca 15% av alla patentansökningar som lämnades in till EPO inom Life Science-området.

#01 →

FORSKNING OCH UTVECKLING

Sverige är en ledande forskningsnation och är känt som Nobelprislandet som satsar omfattande resurser i forskning och utveckling. Inom OECD är Sverige bland de fyra länderna som investerar mest som andel av BNP, tillsammans med Israel, Sydkorea och Japan. Privata medel står för den största andelen av FoU-investeringarna i Sverige.² För Sverige som industri- och exportland har forskning och utveckling varit ett av de grundläggande fundamenten för tillväxt och sysselsättning, och därmed för hela samhället.

Den medicinska forskningen är mer omfattande och intensiv än någonsin. Antalet vetenskapliga medicinska artiklar som publiceras har aldrig varit större och omfattande investeringar görs inom forskningsområdet. Sverige står sig fortfarande väl inom detta område, men det krävs kontinuerligt arbete för att befästa och förstärka landets position. För att få utväxling på forskningsinvesteringar i form av innovation och samhällsnytta behövs dessutom incitamentsstrukturer för ett dynamiskt samarbetsklimat mellan akademi och företag.

I Sverige finns t.ex. forskningsanläggningar av världsklass som skulle kunna hjälpa företag att göra banbrytande genombrott i sin forskning, men som på grund av en rad regelmässiga, praktiska och kulturella hinder idag i hög grad är förbehållen akademien.

Ökad rörlighet mellan olika sektorer kan förbättra förutsättningarna för samarbeten. Dessutom behöver anslagen öka för forskningssamverkan mellan akademi och stora och små företag. Ytterligare ett område av stor vikt är praktisk samverkan mellan i första hand industri och sjukvård vad gäller kliniska studier. Under 1980- och 1990-talen var Sverige unikt starkt på området. Efter millennieskiftet minskade antalet företagssponsorade kliniska studier kraftigt. Sjukvården verkar idag ha ett mer ensidigt fokus på att klara dagens vårdproduktion, vilket gör att forskningen inte har samma utrymme som tidigare. Detta hämmar inte bara den tidigare så fruktsamma samverkan, utan bromsar utvecklingen mot en bättre vård och omsorg.

**”OFFENTLIG MEDFINANSIERING AV
EXPLORATIVA FORSKNINGSSAMARBETEN
MELLAN FÖRETAG OCH FRAMSTÅENDE
SVENSK AKADEMI ÖKAR SVERIGES
ATTRAKTIVITET FÖR NY FOU.”**

CHEF FÖR SAMHÄLLSKONTAKTER, STÖRRE GLOBALT LÄKEMEDELSBOLAG

2. www.ekonomifakta.se/Fakta/Utbildning-och-forskning/Forskning-och-utveckling/Forskning-och-utveckling-internationalt/ (2018-03-14)

REKOMMENDATIONER

→ TILLGÄNGLIGGÖR FORSKNINGSFRASTRUKTUREN FÖR AKTÖRER UTANFÖR AKADEMIN

Ett fortsatt tydliggörande behövs från relevanta myndigheter och regeringen att det är önskvärt att forskningsinfrastrukturen tillgängliggörs. Fungerande betalningsmodeller för forskare utanför akademien och externa organisationer som vill utnyttja forskningsinfrastruktur behöver tas fram. Möjligheten för statliga myndigheter att ta ut avgifter för varor och tjänster baseras på ett undantag i avgiftsförordningen. Det behövs ett mer anpassat regelverk för att möjliggöra avgiftsuttag som svarar mot det som forskningsinfrastruktur skulle kunna användas till av aktörer utanför akademien. Därtill behövs rådgivning och stöd till huvudmännen i framtagandet av prissättningsmodeller och avtal liksom tydliggörande kring hantering av exempelvis data och sekretess.

→ PREMIERA RÖRLIGHET VID REKRYTERING OCH BEFORDRAN

Det akademiska meriteringssystemet bör bli mer flexibelt för att relevant forskningserfarenhet utanför akademien (exempelvis från industri) ska kunna vara meriterande. Förutsättningarna för delade tjänster bör ses över och bidrag för mobilitet, industridoktorander och post docs öka. Villkoren vid tillsättning av meriteringstjänster behöver också ses över. Andra delar som kan bidra till rörlighet är internationellt konkurrensutsatta utlysningar till akademiska tjänster och tydligare karriärvägar. Vidare bör mobiliteten mellan akademien, hälso- och sjukvård och företag följas upp kontinuerligt.

→ FÖRSTÄRK INCITAMENTEN FÖR NÄRINGSLIV OCH AKADEMI ATT GEMENSAMT TA FRAM INNOVATIONER

Samverkan börjar åter bli ett styrkeområde för Sverige men det krävs fortsatta och ökade medel till forskningssamarbeten mellan akademi och företag, för att nästa generations Life Science-produkter ska forskas fram och utvecklas i Sverige.

- A) Forsknings- och innovationsprogram som utlyser bidrag till projekt som sänker trösklar för stora och små företag att gå in i forskningssamarbeten med akademi är av stor betydelse. Denna typ av medel har urholkats. Det gäller till exempel explorativa projekt i tidigt utvecklingskede där dessutom utvecklingstiden ofta överstiger de löptider som tillåts för projekt finansierade av dagens FoI-program samt där vård och omsorg inte är de direkta slutkunderna. Sådana satsningar sänker trösklarna för ny samverkan, bidrar till ett attraktivt investeringsklimat som förankrar etablerade företag och skapar relationer som leder till innovationer och därmed framtida exportintäkter. Befintliga program är värdefulla för sektorn men behöver kompletteras med ett långsiktigt och brett Life Science-program.
- B) Science parks och inkubatorer är viktiga miljöer som behöver ges bättre förutsättningar. De behöver även samverka nationellt på ett mer effektivt och långsiktigt sätt.

→ ÅTERGÅ TILL FÖRDELNING AV FORSKNINGANSLAG EFTER KVALITETS- SAMT SAMVERKANSINDIKATORER

Fördelningen av de statliga anslagen till universitet och högskolor behöver ses över. Den fördelning av lärosätenas så kallade basanslag till forskning som sedan 2012 skett utifrån kvalitetsindikatorer försvann plötsligt 2017. Inte heller i budgetpropositionen för 2018 finns kvalitetsfördelningen med. Fördelning av resurser baserat på kvalitet bör snarast återinföras och kompletteras med incitament och uppföljning för att stimulera till samverkan med näringsliv och andra delar av det omgivande samhället.

→ TAG ETT NATIONELLT OMTAG KRING FÖRETAGSFINANSIERADE KLINISKA STUDIER

Kliniska studier förutsätter sjukvårdens resurser och delaktighet och var tidigare ett område där Sverige var ett föregångsland. Men efter millennieskiftet har det skett en kraftig nedgång. Orsaken till den kraftiga nedgången efter millennieskiftet undersöktes i utredningen Starka tillsammans (SOU 2013:87). Utredningen resulterade bland annat i att Kliniska studier Sverige med sex regionala noder inrättades. Flera åtgärder har genomförts, men ännu ser vi inte önskad återhämtning. Ytterligare satsningar på området behövs, med ett nationellt omtag utifrån en utvärdering av vilken effekt de genomförda åtgärderna haft, samt förslag till nya åtgärder.

Förändrade europeiska regelverk inom Life Science-området kräver insatser för att stötta myndigheter, vård, omsorg och företag att möta de utmaningar som dessa förändringar innebär. Sverige skulle kunna utvecklas till ett föregångsland för hur kliniska provningar kan utföras utifrån den pågående snabba vetenskapliga utvecklingen kring exempelvis hälsodata och precisionsmedicin. Landsting och regioner behöver förtydliga beställningen av klinisk forskning till vårdgivarna, både till de enheter landsting driver själva och till privata enheter.

→ STRATEGISK SAMORDNING FÖR ÖKADE MEDEL FRÅN EU:S FORSKNINGSPROGRAM TILL SVERIGE

EU har via forskningsprogram som Horisont 2020 och IMI avsatt avsevärda resurser till strategisk forskning för att lösa stora samhällsutmaningar och nu planeras nästa generation av EU:s ramprogram. För att Sverige ska få bättre internationellt genomslag samt kunna dra större nytta av dessa program behöver regeringen stärka arbetet på området och agera mer proaktivt. Mot bakgrund av Brexit och Storbritanniens kommande utträde ur EU blir detta än viktigare. Vid Vinnova, Forte och Vetenskapsrådet samordnas stödet för svenska aktörers inspel till och medverkan i ramprogrammen. Men mer måste till. Vårt förslag är att Vinnova får ett tydligare uppdrag att samordna hela det svenska arbetet, både vid genomförande och för det framtidsinriktade arbetet för ett ökat svenskt deltagande i europeiskt understödda forskningsprogram.

#02 →

INTRODUKTION AV INNOVATIVA BEHANDLINGSMETODER

Innovationer utvecklar hälso- och sjukvården och omsorgen, det är en självklarhet. Utan de senaste decenniernas innovationer inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik skulle många av dagens behandlingsbara sjukdomstillstånd istället leda till sänkt livskvalitet, fler sjukhusnätter, fler utanför arbetslivet och, för vissa patienter, en för tidig död. Genom klinisk forskning får patienter tidigt tillgång till helt nya typer av behandlingar, vilket bidrar till sjukvård av internationellt hög kvalitet.

För att en idé ska leda hela vägen till en innovation, d.v.s. implementeras och skapa nytta, behövs processer för tidigt införande. När nya behandlingsmetoder införs finns behov av fakta om den kliniska nyttan, den direkta patientnyttan samt samhällsnyttan. För att kunna bygga den evidens som efterfrågas behöver vården och företagen arbeta tillsammans för att forma och utföra relevanta studier. Vidare har de olika segmenten i Life Science-sektorn, d.v.s. bioteknik, läkemedel och medicinteknik, olika förutsättningar vad gäller evidensgenerering och kliniska studier³. Nya effektiva behandlingsmetoder och arbetssätt behöver också spridas över hela Sverige. Faktisk användning av nya behandlingar är en förutsättning för att kunna skapa evidens.

Inköps- och upphandlingsprocesser påverkar införandet av innovativa behandlingsmetoder. Silobudgetering och kortsiktighet i upphandlingsbeslut leder till stagnation och att vård, omsorg och patienter inte får tillgång till de långsiktigt mest hållbara och effektiva lösningarna. Här krävs ett ökat fokus på det värde en behandlingsmetod kan tillföra kontra det förhärskande synsättet där priset är avgörande i ett införandebeslut.

Digitaliseringen är avgörande för att utveckla sjukvården och omsorgen. Regeringen, SKL och kommuner och landsting behöver, tillsammans med företagen, ta nästa steg för att skapa en fungerande digitaliserad vård- och omsorgsmiljö, oavsett om denna är på sjukhus, inom primärvård eller i hemmet. E-hälsovisionen Vision eHälsa 2025 är ett viktigt steg på vägen. För framgång i det fortsatta arbetet behöver företagens kompetens och erfarenhet tydligare inkluderas.

”EN KLINIK EFTERFRÅGAR INNOVATION, MEN INKÖP AGERAR INNOVATIONSHÄMMADE.”

FORSKNINGSCHEF, STORT SVENSKT MULTINATIONELLT BOLAG

”...DET TAR 10-20 ÅR ATT FÖRA IN EN NY BEHANDLINGSMETOD OCH DETTA GÖR INTE SVERIGE KONKURRENSKRAFTIGT! DETTA SKAPAR SVAGA FÖRETAG.”

VD, LITET SVENSKT STARTUPBOLAG

3. Utfallet från en klinisk studie inom medicinteknik kan exempelvis förändras över tid vartefter en användare tränas upp i användandet av en behandlingsmetod. Utfallet av diagnostiska metoder kan helt bero på den uppföljande behandlingen. Små patientgrupper kan fördröja och fördröja ett införande om evidensen tolkas enligt givna föreskrifter.

REKOMMENDATIONER

→ FÖRBÄTTRAD SAMVERKAN KRING VÅRDENS UTMANINGAR

För att finna lösningar på hälsoutmaningar vi står inför behövs det incitament för företag, akademi och vården att samverka inom forskning och utveckling. Vården vet vilka behov de har och företagen, tillsammans med universitet och högskolor, har möjligheter att utveckla lösningarna som behövs. Många gånger sker utvecklingen iterativt för att göra den nya behandlingsmetoden så bra som möjligt, vilket gör samverkan än mer viktig. Här krävs både nya satsningar och mer stöd till befintliga initiativ.

→ NYTT UPPDRAG FÖR TIDIG INTRODUKTION AV NYA, EFFEKTIVA BEHANDLINGSMETODER

Ge universitetssjukvården ett tydligt uppdrag att tidigt introducera innovativa behandlingsmetoder där en strukturerad uppföljning snabbt genererar data vad gäller klinisk effekt, patientupplevelse och hälsoekonomi. Genom att tidigt föra in nya, effektiva behandlingsmetoder på ett antal kliniker inklusive primärvård kan flera av vårdens utmaningar adresseras. Här kan Sveriges långa erfarenhet av register och hälsodata vara en konkurrensfördel.

→ FÖRBÄTTRA SPRIDNINGEN AV EFFEKTIVA BEHANDLINGSMETODER

Erfarenheter av nya behandlingsmetoder sprids inte idag i tillräcklig utsträckning. Det pågående arbetet med den nationella kunskapsstyrningen är ett steg i rätt riktning, men här behöver alla aktörer gemensamt hitta vägar vidare för att främja jämlik vård, motverka att framgångsrika projekt avslutas och att viktiga lärdomar glöms bort. Här efterfrågar vi en närmare dialog mellan den nationella kunskapsstyrningen och näringslivet.

→ DELA RISK GENOM ATT UTVECKLA NYA BETALNINGS-MODELLER FÖR INNOVATIONER

Det blir allt vanligare att befintliga betalningsmodeller inte fungerar när nya, effektivare behandlingsmetoder införs. Ett exempel är de fall då en kostnad uppstår i en del av vårdkedjan och besparingen/nyttan uppstår i en annan. Ett annat är behandlingar som kräver en stor initial investering för en potentiellt botande effekt. Regelverk som hindrar detta bör ses över och finansiering behövs för att stimulera framväxt av nya arbetssätt.

→ UTVECKLA UPPHANDLING TILL ETT STRATEGISKT VERKTYG FÖR INNOVATION

Uppdraget hos upphandlande myndigheter bör förtydligas så att de:

- A) upphandlar produkter och tjänster med tydligare kriterier knutna till önskade medicinska, livskvalitets- och organisatoriska resultat snarare än specificerad teknik,
- B) har färre begränsande kvalificeringskrav i upphandlingarna vilka hindrar innovativa och nya företag att lämna anbud,
- C) utvärderar produkter och tjänsters inverkan på vårdens totala kostnad,
- D) får möjlighet att flytta medel mellan verksamheter för att skapa incitament att investera i behandlingsmetoder som sänker vårdens totala kostnader, samt
- E) inkluderar fler kompetenser i upphandlingarnas expertgrupper såsom personer med ansvar för verksamhetsutveckling.

→ TA VARA PÅ TIDEN EFTER ETT EMA-GODKÄNNANDE GENOM PRELIMINÄR PRISSÄTTNING

Erfarenhet från bl.a. Tyskland visar att det går att ge patienter tillgång till ny, medicinskt godkänd, behandling parallellt med processerna för beslut om pris, subvention och eventuella rabatter. I Sverige får ett läkemedel ett pris och kan förskrivas inom högkostnadsskyddet först efter ett beslut av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket. Därefter kan det ta flera år innan preparatet rekommenderas för användning på landstingsnivå och får bred användning. Tiden för introduktion av nya läkemedel är ett område där Sverige var snabbare tidigare. Inför preliminär prissättning för snabbare introduktion.

→ DIGITALISERA VÅRDEN

Stora förändringar sker i samhället genom digitaliseringen. Inom vården ser vi nu början på denna förändring. För att denna transformering ska möta flera av de utmaningar som vården står inför och Sverige ska vara ett attraktivt land att investera i måste arbetet accelerera.

- A) intensifiera arbetet med standardisering och användning av internationella standarder för att säkerställa teknisk och semantisk interoperabilitet så att alla system kan kommunicera med varandra,
- B) förtydliga i hälso- och sjukvårdslagen att alla vårdgivare ska säkerställa att data kan följa patienten i hela vårdkedjan.

#03 →

SVERIGE SOM FÖRSTAHANDS- VAL VID ETABLERINGAR OCH INVESTERINGAR

Sverige är ett litet, exportberoende land. Vi är också ett land i stort behov av investeringar och etableringar från omvärlden. Tillgången på finansiering är i vissa tidiga faser av Life Science-företagens utveckling relativt god,⁴ men för att kunna växa krävs mer kapital än idag och då behöver vi blicka utanför landets gränser. Etableringar av forsknings-, produktions- och marknadsbolag skapar jobbtillfällen och ett inflöde av kompetens som vitaliserar Life Science i Sverige. Därför behöver vi kraftsamla för att vara attraktiva för omvärlden.

Det finns mycket som talar till Sveriges fördel när investerings- och etableringsbeslut fattas. En kompetent arbetskraft, en stark forsknings-tradition och ett gott samarbetsklimat med ohierarkiska strukturer. Men ser vi till många jämförbara länder så är vi inte tillräckligt aktiva.

Investerings- och etableringsfrämjandet i Sverige är underdimensionerat i förhållande till de behov och möjligheter som finns att attrahera kapital och kompetens till Sverige. Från en redan låg nivå beräknas dessutom främjandet att minska med 20 procent perioden 2018–2020⁵. En permanent svensk närvaro som samlat tillvaratar nationella intressen inom Life Science saknas helt, eller har alltför små resurser, på flera strategiskt viktiga platser i världen.

Än viktigare än att förbättra den reaktiva förmågan är att ständigt utveckla Sveriges konkurrenskraft. Här ser vi flera orosmoln, inte minst inom skattepolitiken, kring utbildningssystemets förmåga att fortsatt hålla hög kvalitet och i förutsättningarna att agera proaktivt för att attrahera investeringar och etableringar.

**”SVERIGE HAR MYCKET ATT ERBJUDA DE
GLOBALA LIFE SCIENCE-FÖRETAGEN, MEN
FÖR ATT INVESTERINGARNA SKA HAMNA HÄR
KRÄVS TYDLIGA KOORDINERADE MARKNADS-
FÖRINGSINSATSER PÅ HÖGSTA NIVÅ”**

REGIONAL ETABLERINGSRÅDGIVARE

4. The Scandinavian Life Science Funding Report 2017

5. Budgetpropositionen 2018, utgiftsområde 24, sid 107

6. Den svenska life science-industrins utveckling – statistik och analys, sid 49

REKOMMENDATIONER

→ SÄKRA INTERNATIONELLT KONKURRENSKRAFTIGA FÖRETAGSSKATTER

Konkurrenskraftiga företagsskatter är en grundbult för vår förmåga att attrahera etableringar och investeringar till Sverige.

- A)** Sverige bör matcha den danska sänkningen av expertskatten, genom att den svenska expertskatten förlängs från tre till sju år och gäller från en lönenivå som motsvarar 63 700 danska kronor⁶, för att underlätta rekryteringen av internationella forskare och experter till Sverige.
- B)** Håll företagsbeskattningen på en internationellt konkurrenskraftig nivå, inte minst bolagsskatten.
- C)** Ytterligare skattelättnader för företag som investerar i FoU, genom ett utökat FoU-avdrag, som får effekt för både stora och små företag.

→ FÖRSTÄRK INVESTERINGS- OCH ETABLERINGSFRÄMJANDET

Ett proaktivt arbete för att attrahera etableringar och investeringar förutsätter att investeringsfrämjandet prioriteras upp.

- A)** Investerings- och etableringsfrämjandet behöver större ekonomiska resurser. Resurserna till relevanta myndigheter bör öka. För att säkerställa god effekt är det viktigt att resurser fördelas till befintliga strukturer snarare än att det ständigt tillkommer nya. Resurser bör fokuseras till etablerade aktörer som BusinessSweden och Swecare för en starkare närvaro globalt. Även nordiska samarbeten bör stärkas.
- B)** Vi behöver marknadsföra Sveriges styrkor med en röst för internationell lyskraft. Därför behövs en samordnad marknadsföringsplan med budget tas fram. Ledande politiker behöver aktivt marknadsföra Sverige som ett gynnsamt land för Life Science-investeringar.
- C)** Matcha andra länders erbjudanden till företag som överväger att etablera FoU- och produktionsanläggningar, huvudkontor eller marknadsbolag i Sverige.

→ SÄKRA ETT FORTSATT STARKT EXPORTFRÄMJANDE

Det statliga exportfrämjandet står inför en kraftig minskning 2020 då de tillfälliga medlen som kom med Sveriges exportstrategi fasas ut. Det är en utfasning som rimmar illa med exportens betydelse för Sverige som land och inte minst för Life Science. Satsningar som regeringens exportstrategi är värdefulla men behöver övergå i ett långsiktigt engagemang.

→ ÖPPENHET FÖR INTERNATIONELLA SAMARBETEN

En större öppenhet för internationella samarbeten behöver byggas in från start, exempelvis i offentliga forskningsanläggningar. Det skulle ge ett inflöde av både kompetens och kapital. Den juridiska formen har stor betydelse för möjlighet att ingå samarbetsavtal. Genom att rigga satsningar i bolagsform, som är fallet t.ex. i testbädden i Uppsala för biologiska och tekniska innovationer för bioproduktion, hålls vägarna öppna för olika aktörer att ingå samarbeten.

→ UTFORMA ATTRAKTIVA OCH RELEVANTA UTBILDNINGAR

Det resursbaserade kvalitetssäkringssystemet som togs bort 2016 innehöll viktiga ekonomiska incitament för lärosätena att leverera kvalitet i programutbildningar genom återkommande, heltäckande genomlysningar och en högre grad av oberoende utvärdering. Ett kvalitetssäkringssystem som fördelar resurser till högre utbildning utifrån kvalitet bör återinföras. Återkommande, oberoende utvärderingar av samtliga programutbildningar inom högre utbildning behövs, för att säkra att vi får en tillräcklig mängd utexaminerade studenter med relevant kunskap för att kunna arbeta inom forskning, utveckling, produktion och användning av medicinteknik och läkemedel.

→ UNDERLÄTTA FÖR EN ANPASSAD KOMPETENSUTVECKLING

Svensk industri står inför stora förändringar, inte minst med den fjärde industriella revolutionens intåg. Det ställer stora krav på kompetens, vilket behöver mötas upp med kompetensutvecklingsmöjligheter på olika nivåer och som är anpassade för de nya kompetensbehov vi ser växa fram. Digitalisering, AI, tvärvetenskapliga arbetssätt m.m. förändrar kontinuerligt vilken kompetens som företagen och sjukvården behöver. Därför behövs en fortlöpande dialog med bland annat branschen om hur det livslånga lärandet kan stötta.

CREATILAND. Foto: Armin Zeneva, Unsplash.com; Emilia Bergqvist/Unsplash; Theodor Nilsson

HANDLINGSPLAN FÖR LIFE SCIENCE

FÖR ETT KONKURRENSKRAFTIGARE SVERIGE

sweden BIO
The Swedish Life Science Industry Organization

 LIF – de forskande
läkemedelsföretagen

**SWEDISH
Medtech**

M4/2018